

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина одинадцята

Стенограма пленарного засідання
11 квітня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина одинадцята

Стенограма пленарного засідання

11 квітня 2024 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 11 квітня 2024 року)

Частина одинадцята

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...7
Виступ Командувача об'єднаних сил Збройних Сил України СОДОЛЯ Ю.І.	...8
Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку»	...10
Прийняття рішення про надання згоди на проведення засідання Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України для розгляду та прийняття рішення щодо проекту Постанови Верховної Ради України «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану»	...16
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» щодо вдосконалення роботи Бюро»	...16
Прийняття рішення про запрошення віце-прем'єр-міністра з відновлення України – міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Кубракова О.М. та голови Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Найєма М.-М. прибути до Верховної Ради України для участі в роботі пленарного засідання о 13 годині 11 квітня 2024 року	...23

Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України»	...24
Оголошення заяв народних депутатів України щодо голосування	...31
Виступ від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...33
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану»	...34

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
11 квітня 2024 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, прошу вас займати місця, ми починаємо нашу роботу. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Я прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні у пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь: міністр оборони України Рустем Енверович Умеров (*Оплески*), Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Сирський Олександр Станіславович (*Оплески*), начальник Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Баргилевич Анатолій Владиславович (*Оплески*), Командувач об'єднаних сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Содоль Юрій Іванович (*Оплески*).

Шановні колеги, вчора членами Погоджувальної ради обговорювалася можливість присутності на пленарному засіданні наших військовослужбовців. Також до мене надійшов лист від Міністерства оборони України з пропозицією розглянути можливість присутності сьогодні на пленарному засіданні командирів бригад Збройних Сил України.

Колеги, немає заперечень щодо їх присутності в залі? Немає. Дякую.

Прощу привітати присутніх на пленарному засіданні шановних командирів бригад Збройних Сил України: заступника Головнокомандувача Збройних Сил України полковника Сухаревського Вадима Олеговича, Героя України (*Оплески*), командира 3-ї окремої штурмової бригади полковника Білецького Андрія

Євгенійовича (*Оплески*), командира 24-ї окремої механізованої бригади полковника Голішевського Івана Леонідовича (*Оплески*), командира 92-ї окремої штурмової бригади полковника Федосенка Павла Юрійовича, Героя України (*Оплески*), командира 93-ї окремої механізованої бригади полковника Палісу Павла Сергійовича (*Оплески*), начальника 169-го навчального центру полковника Майстренка Олексія Сергійовича, Героя України (*Оплески*), командира 58-ї окремої мотопіхотної бригади полковника Шевчука Руслана Миколайовича (*Оплески*), командира 110-ї окремої механізованої бригади полковника Чумака Миколу Миколайовича (*Оплески*), командира 72-ї окремої механізованої бригади полковника Вінніка Івана Івановича, Героя України (*Оплески*), командира 30-ї окремої механізованої бригади полковника Сіленка Володимира Миколайовича (*Оплески*), командира 28-ї окремої механізованої бригади полковника Халабуду Олексія Анатолійовича (*Оплески*), командира 57-ї окремої мотопіхотної бригади полковника Бакуліна Олександра Олександровича (*Оплески*), командира 25-ї окремої повітряно-десантної бригади полковника Ласійчука Євгена Вікторовича (*Оплески*), полковника 79-ї окремої десантно-штурмової бригади Шаматалюка Євгена Вікторовича, Героя України (*Оплески*), командира 80-ї окремої десантно-штурмової бригади полковника Ішкулова Еміля Шамільовича, повного кавалера ордена Богдана Хмельницького (*Оплески*), командира 95-ї окремої десантно-штурмової бригади полковника Апостола Олега Орестовича, Героя України (*Оплески*).

Шановні колеги, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, шановні гості, триває вже 778 доба повномасштабного збройного вторгнення російської федерації в Україну. Висловлюємо глибоку вдячність нашим героям, які у складі Сил безпеки та оборони України щодня ціною власного життя і здоров'я самовіддано, з надзусиллями відбивають постійні атаки російських загарбників, знищують їх склади, техніку, живу силу, тим самим системно зменшуючи військовий потенціал ворога. Дякуємо всім, хто наполегливо працює в тилу, хто рятує і лікує наших громадян, хто допомагає нашим військовим підрозділам, усім, хто робить свій внесок в нашу спільну боротьбу проти агресора.

Вшануймо хвилиною мовчання пам'ять захисників і захисниць, які поклали своє життя за незалежність, суверенітет, територіальну цілісність, а також усіх невинних громадян – жертв агресії російської федерації.

(Хвилина мовчання).

Дякую, прошу сідати.

Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо командирам бригад Збройних Сил України за участь у нашому пленарному засіданні, а ми маємо працювати так, щоб наблизити нашу спільну перемогу (*Оплески*).

Шановні колеги, прошу залишатися на своїх місцях. Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 282.

Проголосували: за – 282, проти – 6, утрималися – 2.

Шановні колеги, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки Аліни Леонідівни Загоруйко. Вітаємо! Бажаємо міцного здоров'я, невичерпної наснаги, успіхів у всіх починаннях (*Оплески*).

Шановні колеги, я ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України, не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати... (*Шум у залі*).

Разумков, що у вас?

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Насамперед, хотілося б ще раз подякувати всім бойовим генералам і комбригам за присутність у залі. Шкода, що їх вчора тут не було і вони не бачили цього порожнього залу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, у вас щось конкретно з процедури? Будь ласка, без емоційних виступів.

РАЗУМКОВ Д.О. Так, з процедури. Я завершую. Ви ж запросили бойових офіцерів не для того, щоб вони побули в цьому залі 5 хвилин. Треба було дати слово нашим захисникам, щоб вони озвучили свою позицію, в тому числі щодо вчорашнього пленарного засідання Верховної Ради України – це згідно з процедурою, і щодо вчорашнього бардака, який тут був.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ви, мабуть, дуже не уважно слідкували. Учора ми проголосували за таке процедурне рішення, зараз будемо переходити до нього.

Шановні колеги, відповідно до прийнятого нами рішення перед розглядом питань порядку денного до слова запрошується... (*Шум у залі*).

Ірино Володимирівно, що у вас з процедури? От ви знаєте, я хотів запросити нашого військового колегу, так – ні, нам треба виступити.

Будь ласка, Ірино Володимирівно, але тільки з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, для нас є великою честю присутність зараз тут, у парламенті, Головнокомандувача пана Сирського і його колег з військового керівництва. За це ми проголосували. Ми дякуємо вам за вашу велику роботу щодо захисту України.

Водночас ми хочемо звернути увагу і Голови Верховної Ради, і колег на те, що сьогодні сюди запросили на 5 хвилин і керівників бойових підрозділів, яких, по суті, «зірвали» з фронту. Незрозуміло, хто стоїть за цією ідеєю, ми за це не голосували. Ми завжди раді вітати тут наших шановних військових. І якщо вони сьогодні тут, у залі, то важливо було послухати їх щодо того, які є реальні проблеми в армії, а не робити те, що щойно відбулося. Ми хочемо сказати, що автор ідеї, який це все придумав, був дуже неправий.

Наразі будемо раді почути від нашого військового керівництва позицію щодо того, що ми тут проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, на початку я запитав, чи є хтось проти того, щоб були присутні ці люди. Якщо ви проти, треба було підняти руку і сказати: я така-то проти присутності військових. Дякую.

Шановні колеги, відповідно до прийнятого нами рішення перед розглядом питань порядку денного до слова запрошується Командувач об'єднаних сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Юрій Іванович Содоль. Прошу привітати (*Оплески*).

СОДОЛЬ Ю.І., Командувач об'єднаних сил Збройних Сил України. Шановний пане Голово Верховної Ради України! Шановні члени уряду! Пане Головнокомандувачу! Шановні народні депутати! Дякую за надану честь виступити тут. Я дуже швидко, протягом 3-5 хвилин, доповім те, що хотів би до вас донести. Прошу потерпіти мене трохи.

Упевнений, нас з вами об'єднує одна мета – здобути перемогу. Повірте, Збройні Сили, інші військові формування роблять все, щоб отримати цю перемогу якомога швидше.

Наразі я очолюю оперативно-стратегічне угруповання військ «Хортиця» у складі чотирьох оперативно-тактичних угруповань, яке відповідає за Харківський, Луганський, Донецький напрямки. Ситуація на фронті така: противник перевищує нас у сім-десять разів, у нас брак особового складу. Наведу невеликий приклад, впевнений, представники чоловічої статі, які проходили будь-коли службу в Збройних Силах, це знають, але послухайте.

До складу механізованого, піхотного, мотопіхотного, стрілецького відділення, як правило, входить вісім-десять осіб плюс бойова машина, яку в обороні зараз використовувати дуже складно, бо появився такий новий вид озброєння, як FPV-дрони (дрони-камікадзе), тому вона живе максимум півгодини. Отже, основний тягар покладається саме на особовий склад механізованих або піхотних підрозділів. На даний час у відділеннях залишилося дві, в деяких відділеннях – три-чотири особи. За тактичними нормативами це відділення гарантовано веде оборону 100 метрів фронту. Якщо є дві особи, вони можуть обороняти 20 метрів фронту. Виникає питання: хто буде обороняти 80 метрів фронту? Візьмемо взвод. Його фронт оборони становить до 400 метрів, а глибина оборони до 300 метрів. Із укомплектованістю, яка в нас є, він не може обороняти від 240 до 320 метрів.

Далі. Механізована, повітряно-десантна, морської піхоти, будь-яка бригада за статутами веде оборону до 15 кілометрів фронту. З такою укомплектованістю бригада може тримати максимум п'ять, а іноді й менше кілометрів. Тому замість однієї бригади ми змушені ставити три бригади, дві із яких в цей час могли бути в тилівій смузі, в глибині країни, де особовий склад міг би перепочити, доукомплектуватися, отримати зброю, провести нормальну підготовку, щоб потім піти на заміну тієї бригади, яка обороняється, щоб та вийшла на відновлення, або створювати ударне угруповання, яке в подальшому дозволить Головнокомандувачу і нам відновлювати територію нашої країни.

Тому від усіх командирів бригад, які тут були... Тут не всі, зібрали лише 16 командирів, яких «видьорнули» з фронту, і вони зараз не поїдуть до своїх родин, а швидко повертатимуться у свої частини, у смугу бойових дій. Я також після свого виступу тут одразу їду в оперативно-стратегічне угруповання військ «Хортиця» (*Оплески*). Дякую, панове народні депутати. Це моя робота. Мене вивчила держава за кошти платників податків, призначила на цю посаду. Я вас дуже прошу прийняти поданий законопроект. Він нам дуже потрібен. Ми тримаємо оборону з останніх сил.

Наведу ще один приклад. Щойно ви вітали командира 25-ї окремої повітряно-десантної бригади. Колись мені випала честь командувати цією бригадою. Тоді, в мирні часи, бригада була на так званому 53 індексі. Це означає, що деякі підрозділи були скорочені на склад. Наприклад, із трьох батальйонів один батальйон був скорочений на склад. Тоді в мене щоденно на плацу стояло 2647 військовослужбовців. Зараз 25-а бригада, повернувшись з відновлення, якого, по суті, не вийшло, бійці просто перепочили, прийняла смугу бойових дій в кількості 1990 осіб.

Прийміть цей законопроект, і Збройні Сили не підведуть не лише вас, а й весь український народ (*Оплески*). Ми з вами на одному кораблі. Наш ворог дуже «коварен и силен». Коли я сюди їхав, ворог атакував одну із позицій 25-ї бригади. Ніхто не відійшов, але всі загинули. Позицію захищали, як я вам доповідав, три військовослужбовці. З позиції ніхто не вийшов, билися до останнього (*Оплески*).

І останнє (*Шум у залі*). Дозвольте, я закінчу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте можливість завершити, майте, врешті-решт, повагу до військових.

Будь ласка, завершуйте свій виступ.

СОДОЛЬ Ю.І. І останнє. Панове народні депутати, на нас, військових, на вас, народних депутатів, дивиться вся країна. Давайте ми переможемо, а потім будемо розбиратися, хто правий, хто винен (*Шум у залі*).

Я зрозумів суть питання. Прошу проголосувати саме за останню редакцію законопроекту, яку подав вам на затвердження відповідний комітет (*Оплески*).

Дуже дякую за ваше терпіння, що вислухали мене. Від'їжджаючи до військ, сподіваюся, я зможу приїхати... Як тільки я вийду із цього залу, всі командири бригад, які залишилися на позиціях, знаючи, куди я поїхав, питатимуть мене: «Ну, що, командире?», то я можу їм сказати, що все нормально, «ребята»?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Так.

СОДОЛЬ Ю.І. За це я вам дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо Юрію Івановичу Содолю за блискучий виступ у Верховній Раді України (*Оплески*).

Шановні колеги, а нам тепер робити своє. Прошу зайняти місця.

Шановні народні депутати, перелік питань, попередньо узгоджений Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, вам наданий.

Отже, продовжуємо розгляд у другому читанні проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» ([№ 10449](#)).

Ми з вами розглянули всі пропозиції та поправки, які були відхилені. Зараз ставитиму на голосування пропозиції і поправки для їх підтвердження.

Інформую, що надійшла низка листів народних депутатів України з наполяганням на голосуванні врахованих комітетом пропозицій і поправок. Повідомляю, перший лист надійшов від народного депутата України Андрія Вікторовича Мотовиловця.

Будь ласка, Андрію Вікторовичу, вам слово.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Відповідно до листа прошу ставити кожен комітетський поправку на підтвердження, щоб зал підтвердив. Звертаюся до всієї зали з проханням

підтримати кожну поправку. Наголошую, для підтримки поправки нам потрібно 226 голосів.

Дякую. Давайте переходити до роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, одразу переходимо до голосувань.

Ставлю на голосування поправку 4 авторства Завітневича і колег для підтвердження. Вона комітетом врахована. Народний депутат Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Будь ласка, по фракціях і групах.

Поправка 8 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Народний депутат Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 8 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 334.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Покажіть по фракціях і групах.

Поправка 342 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Народний депутат Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 342 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 336.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 397 авторства Маслова. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 397 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Поправка 423 авторства народного депутата Разумкова. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 423 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

Поправка 541 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 541 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 337.

Рішення прийнято.

Поправка 542 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 542 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Поправка 654 Завітневича і колег. Комітет її врахував. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 654 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Поправка 693 авторства Завітневича і колег. Комітетом вона врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 693 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 697 авторства Завітневича і колег. Комітетом вона врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 697 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 1033 авторства Завітневича і колег. Вона врахована комітетом. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 1033 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 2114 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 2114 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Поправка 2556 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 2556 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 2695 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 2695 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 2790 авторства... *(Шум у залі)*. Спочатку пройдемо всі... *(Шум у залі)*. Ні!

Поправка 2790 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 2790 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Поправка 2901 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 2901 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Поправка 3182 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3182 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Поправка 3501 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3501 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Поправка 3679 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3679 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Поправка 3721 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець все-таки наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3721 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Поправка 3845 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3845 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Поправка 3877 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3877 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Поправка 3895 авторства Завітневича і колег. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 3895 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 3953 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 3953 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Поправка 4043 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 4043 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 4044 авторства Мазурашу. Вона врахована комітетом. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 4044 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Поправка 4045 авторства Марусяка і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 4045 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Поправка 4046 авторства Кулініча і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на підтвердженні цього рішення.

Ставлю на голосування поправку 4046 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 4048 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 4048 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 4055 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 4055 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

І поправка 4262 авторства Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Мотовиловець наполягає на її підтвердженні.

Ставлю на голосування поправку 4262 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Ми розглянули всі поправки, і тепер ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації

та військового обліку» ([№ 10449](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, давайте подякуємо... *(Шум у залі)*.

Покажіть по фракціях і групах.

Давайте подякуємо міністру оборони України Рустему Енверовичу Умерову, Головнокомандувачу Збройних Сил України генерал-полковнику Сирському Олександровичу Станіславовичу, начальнику Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майору Баргилевичу Анатолію Владиславовичу і Командувачу об'єднаних сил Збройних Сил України генерал-лейтенанту Содолу Юрію Івановичу *(Оплески)*.

Шановні колеги, прошу зайняти місця. Відповідно до частини четвертої статті 9 Регламенту Верховної Ради України комітети можуть проводити свої засідання одночасно з пленарними засіданнями Верховної Ради України лише за процедурним рішенням Верховної Ради України.

Ставлю на голосування процедурне рішення про проведення засідання Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки під час пленарного засідання Верховної Ради України для термінового розгляду проекту Постанови «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану» ([№ 11163](#)). Прошу народних депутатів голосувати за це рішення.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» щодо удосконалення роботи Бюро» ([№ 10439](#)) та альтернативні до нього.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, почнемо з доповідачів. Слово надається голові Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу.

Даниле Олександровичу, ви одразу від комітету і від авторів? Добре.

Будь ласка, дайте Данилу Олександровичу 4 хвилини на виступ.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, є в нас певні питання, які надто заполітизовані. Дане питання було політизованим з самого початку. Але насправді, як на мене, щодо нього ми з вами однієї думки – законопроект про перезавантаження БЕБ рекомендований для прийняття Верховною Радою України в першому читанні.

Ми всі хочемо і робимо все для того, аби орган, який викликає надто багато питань у суспільства, був перезавантажений. Ми всі хочемо, щоб те рішення, яке було прийнято на початку створення цього органу, і потім призвело до того, що його штатний склад був сформований за рахунок колишніх податкових міліціонерів, було скасовано, і цю помилку було виправлено. Цей орган треба повністю перезавантажити, мають прийти чесні, порядні люди, яких зараз багато і в правоохоронних органах, і поза ними. Саме на ці виклики спрямовані норми законопроекту, запропонованого комітетом.

Дійсно, у нас була дуже жвава дискусія з Кабінетом Міністрів щодо урядового законопроекту, із якого до повторного першого читання всі принципові моменти, які не відповідали тим цілям, були прибрані. Зокрема була вилучена норма про відстрочення атестації працівників БЕБ на рік після війни. Наразі атестація здійснюватиметься протягом року після призначення нового Директора БЕБ. У представників-міжнародників, які призначаються до складу комісії за поданням міжнародних організацій, а комісія формується три на три (три – від Кабінету Міністрів, три – від міжнародних організацій), за певних обставин, а саме, коли не зможуть три на три прийняти рішення, буде переважне право голосу. І це в повному обсязі відображено в тексті законопроекту.

Директор БЕБ створюватиме нову дисциплінарну комісію, яка розглядатиме дисциплінарні питання щодо працівників БЕБ.

Багато було дискусій щодо того, чи треба визначати процедури проведення атестації працівників БЕБ і в який спосіб, чи це повинен робити Директор БЕБ, чи Кабінет Міністрів і чи треба записати це безпосередньо в законопроекті. Особисто моя думка полягає в тому, що це повинен визначати новий керівник БЕБ, інакше ми отримаємо ситуацію, коли йому працівників обиратимуть інші люди, які не відповідатимуть за результат роботи цього органу. І це, погодьтеся, неправильно, про це вам скаже кожен менеджер, який коли-небудь організував до роботи хоча б трьох людей. Але знову-таки це питання ми можемо обговорити до другого читання і прийти до правильної, консолідованої відповіді на нього.

Враховуючи зазначене, на сьогодні до першого читання законопроект підготовлений повністю в тій редакції, яка задовольняє цілі – перезавантаження БЕБ та створення нового органу, якому довірятимуть і бізнес, і суспільство, і держава. Прошу підтримати рішення комітету, який рекомендував прийняти цей законопроект за основу, і долучитися до роботи над ним до другого читання.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, альтернативні законопроекти.

Хто зараз – Дмитро Олександрович чи Ярослав Іванович?

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка. Ваш законопроект [№ 10439-3](#)? (*Шум у залі*). Тут немає [№ 10439-2](#), одразу № 10439-3.

Слово надається Разумкову Дмитру Олександровичу, який виступить від авторів альтернативного законопроекту № 10439-3. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, мені дуже шкода, що вчора тут не було бойових генералів і командирів бригад, яких сьогодні смикнули с фронту, щоб вас у чомусь переконати або не переконати. Учора в залі було 20 народних депутатів. Це сором і ганьба! Я не знаю, як ті, кого вчора тут не було в залі, сьогодні дивилися їм в очі. А ще не знаю, як ви далі будете дивитися в очі тим людям, які боронять нашу державу.

Ми будемо доопрацьовувати законопроект, він абсолютно неправильний. Але те, що ви зробили 2 хвилини тому, – це сором і ганьба: 227 голосів за те, щоб забрати у захисників демобілізацію («Слуга народу» – 175, «Батьківщина» – 2, «Платформа за життя та мир» – 14, «Довіра» – 10, «Партія «За майбутнє» – 5, «Відновлення України» – 15, позафракційні – 6).

Скажіть, після цього ви готові дивитися в очі людям, які понад два роки вас боронять у цій державі, чи ви просто так отримуєте свою зарплату? Вам весело. Я бачу цей зал, всім дуже весело. Але, щоб ви не робили, все одно демобілізація буде, хлопці повернуться додому, і тоді багатьом із вас не буде весело, повірте мені. Головне, щоб на ваші місця прийшли інші, яким буде не весело, а прикро за те, що ви наробили, і соромно перед захисниками, які сьогодні віддають життя, у тому числі й перед тими трьома хлопцями, про яких казав Содоль. Вони на відміну від вас своїх позицій не полишили. Сором!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Железняку Ярославу Івановичу, який виступить від авторів ще одного альтернативного законопроекту [№ 10439-4](#).

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, напевно, ви знаєте мою прискіпливу увагу до БЕБ. Насамперед хочу ще раз подякувати тим людям, які минулого разу не пропустили законопроект, який сором'язливо подав уряд, ми його «завалили». Даний законопроект значно доопрацьований. Чи відповідає він вимогам бізнесу? Ні, до нього ще є суттєві зауваження. Чи відповідає це вимогам МВФ? Ні, що досить легко перевірити: відкриваєте меморандум і бачите, що є певні порушення з тим, що сьогодні пропонується до голосування. Чи відповідає це позиції G7? Ні. Дуже прикро, що сьогодні немає міністра юстиції, хотілося б почути, що йому вчора казали послі G7.

Колеги, сьогодні я не буду закликати вас «завалити» цей законопроект. Знаю, багатьом із вас передавали особистий привіт (відміна відряджень) за те, що минулого разу ви витримали. Упевнений, до другого читання не буде можливості знову набрехати, кинути партнерів і бізнес. Я хочу, щоб кожен із вас розумів, що сьогодні, маючи повну можливість зробити одразу правильно, на жаль, прийнято політичне рішення, проведене через наш комітет, все одно трохи «намахати» партнерів. Чи вийде це? Ні. Але ми знову робимо цю помилку.

Шановні колеги, в 2025 році нам не буде вистачати 15 мільярдів зовнішнього фінансування. Кожен такий крок збільшує цю прірву. Упевнений, ми доопрацюємо цей законопроект, але сьогоднішнє рішення тільки поглиблює наші проблеми з довірою партнерів, бізнесу і всередині залу.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи народних депутатів, які презентували законопроекти. Тепер переходимо до обговорення. Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Дмитро Чорний, фракція «Слуга народу». Я так розумію, ви передаєте слово Давиду Арахамії.

Будь ласка, Давиде Георгійовичу, вам слово.

Шановні колеги, прошу послухати.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, ми всі розуміємо, що реформа Бюро економічної безпеки дуже важлива. Я хочу сказати, що Міністерство юстиції працює з нашими партнерами та донорами для досягнення компромісної редакції між всіма, щоб узгоджено підійти до другого читання.

Станом на зараз маємо голосувати законопроект у першому читанні. До нього вже включено дуже багато поправок, наданих нашими міжнародними партнерами, але не всі. До другого читання ми разом з комітетом доопрацюємо всі ці поправки і вийдемо з узгодженою редакцією, щоб не було жодних суперечностей. Прошу підтримати перше читання і чекати вже роботу комітету щодо підготовки до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Давиде Георгійовичу.

Слово надається народному депутату Макарову Олегу Анатолійовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Як ми знаємо за п'ять років, у всьому світі немає надійнішого документа або навіть резолюції, ніж слово Давида Арахамії.

Шановні колеги, якщо ми правильно зрозуміли те, що щойно озвучив голова коаліції, то текст законопроекту не відповідає вимогам МВФ і G7. Я дякую за публічне взяття на себе зобов'язання щодо його доопрацювання. Ще раз поясню, чому це важливо.

На 1 липня правильна реформа БЕБ – це структурний маяк МВФ, і це надання нам 2,2 мільярда траншу, який ми нічим не перекриємо. Наразі законопроект не відповідає цьому, тому він має бути доопрацьований. До 1 липня він є структурним маяком *Ukraine Facility Plan*, під що дається фінансування 1,5 мільярда, і що зараз також не відповідає його вимогам. Прийняття цього законопроекту, очевидно, буде вимогою для фінансування у розмірі кількох мільярдів від Сполучених Штатів Америки, за що, сподіваюся, на наступному тижні все-таки проголосують. Цей законопроект є в матриці G7, і він нарешті дасть можливість нам, шановні представники комітету, не ховати очей, чому БЕБ вже третій рік не бачить, де виробляються нелегальні цигарки, хто кришує ігорку, хто виробляє нелегальне паливо, хто продає його, і всі ті речі, про які ви відверто говорили на наших засіданнях і відверто проголосувати за цей законопроект.

Шановні колеги, я можу підтвердити, що законопроект став значно кращим ніж перша версія, яку нам подав Мін'юст, але точно є недосконалим. Тому одразу попереджаю, що ніяких швидких других читань не буде. Те, що ви обіцяли і бізнесу, і партнерам, і нам, народним депутатам, доведеться зробити. Не знаю навіщо ви це робите через граблі, але точно доведеться зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна, депутатська група «Відновлення України».

Ви передаєте слово Дмитруку? Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановні українці! У нас в країні існує два вороги: зовнішній – нам усім зрозумілий, але внутрішній ворог – найстрашніший, тому що майстерно робить вигляд свого, при цьому системно знищує нашу країну зсередини. Наприклад, БЕБ – орган, який щодня ставить на коліна український бізнес. Директор

територіального управління БЕБ в Одеській області Мунтян Сергій Миколайович – ворог України, який шляхом блокування роботи, вимагання коштів, непомірних поборів від бізнесу, наносить шкоду Україні та всьому українському народу. Такі люди повинні понести відповідальність та бути звільнені з посад.

Бюро економічної безпеки має бути цілком і повністю оновлено. Мета одна – отримати ефективний орган, який займався б економічними злочинами, а не продукував їх. Який інвестор захоче прийти в Україну, де є таке Бюро економічної безпеки? Ніякий. Це лакмусовий папірець інвестклімату та законності в нашій державі. Усі керівники, заступники мають пройти спеціальну атестацію та призначені заново.

Депутатська група «Відновлення України» закликає очистити БЕБ від ворогів України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець передає слово Володимиру Юрійовичу Арешонкову. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ви знаєте, історію зі становленням, діяльністю Бюро економічної безпеки настільки заплутали виступами політиків, спеціалістів, що люди вже не розуміють, що це за орган, для чого він був створений, яку функцію виконує, чи корисний для держави. Шановні мої колеги, треба вже поставити крапку в цій довгій дискусії. Важливий орган створений, давайте дамо йому всі функції і повноваження для повноцінної роботи.

Хтось каже, що БЕБ не знає, як виконувати те чи інше завдання. Знає. Нещодавно на засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності виступало керівництво Бюро економічної безпеки і озвучило, що орган укомплектований на 27 відсотків, фінансування недостатнє і таке інше. Це ті фактори, які і ми, і Кабінет Міністрів повинні були забезпечити для ефективної роботи органу. Давайте послідовно, спокійно, фахово будемо робити все для того, щоб Бюро економічної безпеки працювало. Так, воно має звітувати перед нами, перед суспільством. Так, ми маємо здійснювати контроль над тим, хто там працює, як було призначено кандидатуру на посаду.

Тому законопроект абсолютно правильний по своїй суті, його потрібно підтримувати, маємо забезпечити роботу надзвичайно важливого державного правоохоронного органу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність».

Шановні колеги, поки Ніна Петрівна йде до трибуни, хочу нагадати, що ми дали доручення комітету зібратися і розглянути проект постанови Верховної Ради України, який після цього будемо голосувати. Сподіваюся, комітет виконав доручення Верховної Ради.

Де вельмишановний пан Завітневич? (*Шум у залі*). Працюють, так?

Єгоре, забезпечте, щоб вони попрацювали.

Будь ласка, Ніно Петрівно, вам слово.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, я вважаю, що хтось свідомо, а хтось несвідомо піддається словам, які лунають, у тому числі й з цієї трибуни. Сподіваюся, ви зараз хоча б зрозуміли, що йдеться не про зміну інституційної спроможності Бюро економічної безпеки, а лише про перезавантаження, про кадрову політику.

Абсолютно розуміємо наших партнерів, які кажуть, що все починається з голови, з керівника Бюро економічної безпеки. Забезпечте прозорий кадровий добір, відбір і все почне працювати. Але норми запропонованого проекту закону знову не дають можливості в прозорий спосіб відібрати кандидатуру на посаду керівника цього органу. Буде знову те саме, що й було – Офіс Президента і ті депутати ніколи не дадуть можливості насправді керувати важливим органом професіоналу, завжди все керуватиметься з Офісу Президента. Тому подумайте, будь ласка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього виступу ми будемо голосувати законопроект. Прошу запросити народних депутатів до залу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, ви розумієте, у нас як в кіно, мені підказують, як у серіалі: перша серія минула – автори ті самі, наразі друга серія – автори ті самі. Питання: щось зміниться? Відповідь очевидна: буде третя серія.

Хочу звернути увагу на те, що це не новостворений, а реформований у минулому орган, який досі не визначився, правоохоронний він чи аналітичний. Доки Верховна Рада самостійно не прийме рішення правоохоронний це орган чи аналітичний, усе інше – конкурси, танці, бубни, укомплектування, повноваження – не має значення.

Пропоную підтримати в першому читанні, а між першим і другим дійсно необхідно прийняти концептуальне рішення, визначити його правоохоронним органом, що підтвердив нам Прем'єр-міністр, і наділити такими повноваженнями...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» щодо вдосконалення роботи Бюро» ([№ 10439](#)).

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 264.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую.

Шановні колеги... (*Шум у залі*).

Разумков – з процедури? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, ви всі знаєте, що вночі рашисти знову вдарили по об'єктах критичної інфраструктури. За критичну інфраструктуру в нас відповідають віце-прем'єр-міністр з відновлення України Кубраков і голова Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Найєм, який розповідав, що всі підстанції будуть захищені до кінця війни. Ми знаємо, що це, на жаль, не так.

Тому я пропоную в терміновому порядку викликати до Верховної Ради на це пленарне засідання Кубракова і Найєма, щоб вони відзвітувалися перед українським народом і Верховною Радою, як у нас справи із захистом нашої інфраструктури, як вони себе почувають і куди поділи гроші.

Прошу поставити цю пропозицію на голосування згідно з Регламентом Верховної Ради України. Сподіваюся, ви її підтримаєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропозиція зрозуміла?

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Дмитра Разумкова.
Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

Це засідання триваюче, то, я так розумію, на наступну його частину.

Разумков, що у вас?

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, зверніться до них, щоб вони протягом двох годин прибули до стін Верховної Ради України. Якщо треба, давайте й це проголосуємо, щоб ви не розтягували і не розповідали про те, що в нас з 24.02 триває засідання перше. Якщо треба визначитися, щоб вони прибули до стін Верховної Ради України сьогодні до 13.00, прошу поставити на голосування й таку пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, давайте тихіше, не треба кричати. Нам треба зрозуміти, чи ці люди зараз знаходяться в Києві (*Шум у залі*). Друзі, так не може бути. Я розумію, що ваша пропозиція проголосована.

Шановні колеги, наступний законопроект... (*Шум у залі*). Ну, дивіться, ми можемо запросити, але...

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Дмитра Разумкова запросити на 13 годину Олександра Кубракова та Мустафу-Масі Найєма. Не знаю, наскільки це реально, але Верховна Рада вже прийняла не одне популістичне рішення.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За – 188.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Прожу Апарат підготувати необхідні документи і направити їх адресатам. Далі будемо дивитися. Дякую.

Ідемо далі. Шановні колеги, поки комітет доопрацьовує рішення, давайте перейдемо до розгляду наступного законопроект, а потім ще проговоримо.

Отже, вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» ([№ 9559](#)) та альтернативні до нього.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прожу голосувати.

«За – 245.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, почнемо з доповідачів, так?

Запрошую на трибуну народного депутата Микишу Дмитра Сергійовича.

Будете виступати? (*Шум у залі*). Я розумію, але в нас всі мають виступити.

Романе, він може не виступати. Якщо ви не бажаєте... (*Шум у залі*).

Друзі, я знаю, що законопроект [№ 9559-д](#). Але, щоб дійти до нього, треба пройти попередні альтернативні законопроекти. Якщо автор не хоче виступати, він може сказати: «я не виступаю».

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу трохи уваги! Сьогодні був проголосований законопроект про мобілізацію. Ми всі говоримо, як треба і необхідно допомагати Збройним Силам України. Третій рік поспіль триває повномасштабне вторгнення, загалом – 10 років війни, а ми й досі не дозволяємо місцевому самоврядуванню офіційно передавати матеріальні цінності Збройним Силам України. І більшість із того, що ви від них вимагаєте – надання автомобілів, засобів РЕБ, FPV-дронів і всього іншого, вони можуть закупити, але передавати їм заборонено. Даним законопроектом це врегулюється.

І найголовніша теза, яка є в цьому проекті закону, також врахована. Ідеться про голів діючих територіальних громад, а також рад, які за допомогу Збройним Силам України з 24.02.2022 року мають нести відповідальність, в тому числі кримінальну. Тобто цим законопроектом ми дозволяємо уникнути цієї відповідальності.

Хтось, можливо, буде маніпулювати вами і казати, що є стаття 58 Конституції, яка говорить, що закон не має зворотної дії в часі. Але якщо ви дочитаєте частину першу статті 58 до кінця, то дізнаєтеся, що закон не має зворотної дії в часі, крім випадків, коли він пом'якшує або скасовує відповідальність конкретної особи. Ця стаття Конституції наче спеціально написана під цей законопроект, щоб ми дозволили всім тим, хто допомагає Збройним Силам України, уникнути відповідальності

Колеги, законопроект дуже важливий. Від імені всього місцевого самоврядування я вас благаю підтримати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Прощук є автором альтернативного законопроекту. Якщо є бажання виступити, будь ласка. Немає бажання, так?

Тоді я запрошую до слова автора законопроекту... (*Шум у залі*). Боже, я перепрошую, я не побачив вас.

Будь ласка, Едуарде Петровичу, вам слово.

ПРОЩУК Е.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 85, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Довгоочікуваний законопроект, понад вісім місяців опрацьовувався. Вкрай необхідно об'єднати залу, щоб підтримати органи місцевого самоврядування.

Ми всі говоримо про необхідність і пріоритетність підтримки Збройних Сил України. Дуже багато громад з перших днів повномасштабного вторгнення спрямовували максимум зусиль та ресурсів на підтримку Збройних Сил України,

і нам необхідно врегулювати це законодавством, щоб не було відповідальності за підтримку, а, навпаки, було все в рамках чинного законодавства.

Тому закликаю всіх підтримати об'єднаний комітетський законопроект і більшістю голосів направити його на доопрацювання до другого читання, щоб якомога швидше прийти до прийняття такого закону.

Дякую всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, наступний об'єднаний законопроект № 9559-д. Я запрошую до слова першого заступника голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Лозинського Романа Михайловича.

Романе Михайловичу, я розумію, ви виступатимете і від авторів, і від комітету, так? Тоді, будь ласка, 4 хвилини.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, говорено-переговорено. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування 29 серпня 2023 року прийняв рішення підтримати за основу та в цілому даний законопроект. Знаю, будуть дискусії, пропозиції. Вісім місяців цей законопроект не розглядався. Сьогодні сили безпеки та оборони чекають мобілізації не лише людей, а й ресурсів. Я хочу, щоб ви всі почули, цей законопроект про мобілізацію мільярдних ресурсів – коштів місцевого самоврядування, які вони вже сьогодні готові добровільно, без жодного примусу, без жодних додаткових регуляцій виділяти на дрони, пікапи, а не на стадіони чи бруківку. Це дуже важливий законопроект. Перекоаний, зараз він повинен зібрати в цьому залі конституційну більшість. Нам потрібно скоротити терміни для подачі поправок і пропозицій, тому що вісім місяців було обговорення, вісім місяців він чекав на розгляд, вісім місяців сили безпеки і оборони чекають на те, щоб ще більше коштів, мільярдів гривень платників податків місцевих бюджетів спрямовувалися саме на посилення безпеки і оборони.

Шановні колеги, у разі прийняття законопроекту комітет пропонує Верховній Раді дати доручення Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування під час підготовки відповідного закону для подання на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Шановні колеги, спочатку – дрони, потім – стадіони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення цього законопроекту. Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузбит, фракція «Слуга народу».

КУЗБИТ Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Безгіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безгін Віталій Юрійович. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги вже багато сказали з приводу цього законопроекту. Тому спробую бути лаконічним, бо насправді все дуже просто. Питання просте: чи хочемо ми, щоб органи місцевого самоврядування мали всі легальні інструменти для додаткової підтримки Збройних Сил України. Думаю, відповідь очевидна, і все це банально: вони не повинні мати перепони, має бути пряма норма в профільному законі про місцеве самоврядування, яка дозволяє підтримувати Збройні Сили України. Абсолютно правильно сказали попередні спікери, що в пріоритеті має бути саме це.

Цей законопроект про справедливість і відповідальність. Напевно, для країни, яка воює, досить дивною є ситуація, коли якась громада витрачає кошти на бруківку чи стадіони і керівництво громади за це не понесе ніякої відповідальності, а керівництво громади, яка сумлінно підтримує Збройні Сили України, потім потенційно може бути притягнуто до відповідальності. Тому давайте підтримаємо ті громади, які за рахунок своїх коштів продовжують підтримувати Збройні Сили України. Прошу підтримати даний законопроект у першому читанні.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Спочатку – дрони, потім – стадіони. Дуже правильно. Але влада, яка прийшла до влади, вибачте за тавтологію, на стадіонах, плює на дрони. Сьогодні моє серце розривається від усвідомлення ганебного шоу, яке ви тут влаштували, запросивши на 5 хвилин величних бойових керівників підрозділів для того, аби вони просто посиділи тут, освятили ваше шоу, коли ви, ваша влада, повністю провалили комунікацію щодо закону про мобілізацію.

Знаєте, що зараз в соцмережах пишуть військові? Ми гірше кріпаків, ми тепер раби, ми в перший день війни пішли захищати країну, віддаючи за неї своє здоров'я, всю свою наснагу, і тепер маємо право тільки через 36 місяців звільнитися з військової служби. При цьому всі ви проголосували за бронь для своїх помічників, працівників ДБР, прокуратури, які бігатимуть за тими, хто самовільно залишив частину. Ви дали 227 голосів за те, щоб сьогодні військові не мали права на звільнення з військової служби. Ви провалили цю комунікацію!

Верховний Головнокомандувач слова не сказав про те, яким має бути закон. Прем'єр-міністр, який формально є автором цього законопроекту, сюди не прийшов. Міністрів, які мають звітувати про дрони, тут немає. Де 42 мільярди на 200 мільйонів дронів, які ви вкрали з військового ПДФО і передали уряду? Вам плювати на це! Ви прийшли до влади через стадіони, вам плювати на військових і на дрони! Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). У цілях міжфракційної дружби прошу передати слово Євтушку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, навіть у цілях міжфракційної дружби я не можу пану Євтушку передати слово. Ми таке ніколи не практикували. Це право фракції, а не депутата. Євтушку я можу дати 1 хвилину після завершення виступів.

Будь ласка, фракція «Голос», 2 хвилини. Колеги, ще раз, це право фракції. Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, прийшов час голосувати. Прошу всіх повертатися до залу. Ідеться про мільярди гривень на сили безпеки та оборони. Тут немає жодної політики.

Дякую всім членам нашого комітету – депутатам із усіх фракцій. Це те, що об'єднує. Ми не маємо часу чекати, маємо голосувати зараз, на наступному засіданні повинні голосувати в другому читанні, тому що вже вісім місяців військові чекають на цю можливість. Місцеві ради чекають на можливість оплачувати контракти на дрони, закуповувати пікапи та все інше необхідне. Час говорити закінчився, прийшов час голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч Олег Іванович, група «Довіра», і після цього я надам слово Євтушку в межах виступу від його фракції.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Прошу передати слово Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні українці! Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні наша головна ціль – захист держави, допомога нашим військовим, а отже і самим собі. І це сором, що на десятому році війни в нашому законодавстві не прописана норма щодо можливості громад допомагати нашому війську. Звісно, багато громад це сьогодні роблять, і це є таким наріжним каменем для певних громад, які дійсно бояться візитів контролюючих органів. Поки що ніхто не приходив, але ми всі розуміємо, що може прийти час і будуть проблеми в керівників громад та в самих громад. Тому треба нарешті ввести це в законне русло і дати можливість громадам використовувати кошти на дрони, устаткування для нашої армії.

Також законопроект спрямований на забезпечення безперервності функціонування органів місцевого самоврядування. Ми даємо можливість виконавчим комітетам, постійним депутатським комісіям, радам збиратися дистанційно, в режимі відеоконференцій.

І останнє, що хотіла б сказати. Цим законопроектом ми подбаємо і про обороноздатність, адже дамо можливість громадам допомагати армії. Натомість сьогодні за спиною громад деякі державні органи вчиняють свавілля. Багатьом депутатам в ці дні стало відомо про ганебну ситуацію в Державному історико-культурному заповіднику «Буша», де за 60 тисяч доларів продали на аукціоні унікальне місце. Це зробили Державна служба геології та надр України разом з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України. В заповіднику «Буш», на Вінниччині, є єдиний в Європі дохристиянський скельний храм, унікальний козацький цвинтар, козацьке кладовище, інші історичні місця. І все це зараз під загрозою знищення.

Тому я хочу звернутися з цієї трибуни до Мінкультури і Міндовкілля з проханням терміново це питання вирішити, призупинити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». І це буде завершальний виступ, після якого перейдемо до голосування. Я запрошую народних депутатів до залу.

Будь ласка, Сергію Миколайовичу, вам слово.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, фракція «Батьківщина» на різних майданчиках, на засіданнях Погоджувальної ради під час формування порядку денного неодноразово наголошувала на вкрай важливому законопроекті № 9559-д. Ми і зараз готові підтримати даний законопроект у цілому.

Органи місцевого самоврядування з першого дня повномасштабного вторгнення російської федерації спрямували 90 мільярдів гривень Збройним Силам України на обороноздатність, які потрібно легалізувати. З першого дня вторгнення ми разом з органами місцевого самоврядування будували фортифікаційні споруди, блокпости, а зараз силові органи можуть прийти і запитати, за які кошти це будувалося.

Тому, шановні колеги, нам потрібно проголосувати законопроект № 9559-д в цілому, дати органам місцевого самоврядування можливість продовжувати допомагати Збройним Силам України. Голосуємо за!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України» ([№ 9559-д](#)) за основу.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

У цілому? Друзі, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися... (*Шум у залі*). Що означає «в цілому». На засіданні Погоджувальної ради було сказано, що є ті, які проти (*Шум у залі*). Ми можемо скоротити строки.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків подачі поправок і пропозицій для підготовки до другого читання законопроекту № 9559-д. Прошу голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, йдемо далі. Я даю слово Олександрю Сергійовичу (*Шум у залі*).

Лозинський – з процедури? Будь ласка.

Те, що ви не проти, не означає, що ніхто не проти. Ви не є всі. Зрозумійте це вже, врешті-решт.

Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги всіх фракцій і груп, зверніть увагу, зараз у залі не прозвучало жодного слова проти прийняття в цілому. У залі немає тих, хто проти прийняття в цілому, бо це гроші на Збройні Сили України, це мільярди гривень на ЗСУ. Прошу проголосувати в цілому. Рішення комітету було прийняти за основу та в цілому. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є депутати, які он махають, що ні. Друзі, давайте дотримуватися правил одних для всіх. Все.

Ідемо далі. Олександр Сергійовичу, вам слово. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Надійшов ряд заяв про неспрацювання кнопок. Враховуючи чутливість цього питання, я їх зачитаю.

Кравчук Є.М., Хоменко О.В., Пашковський М.І. звернулися з проханням врахувати їхні голоси «за» під час голосування для підтвердження поправки 2790 до проекту закону [№ 10449](#).

Юрченко О.М. звернувся з проханням врахувати його голос «за» під час голосування щодо проекту закону [№ 10439](#), оскільки в нього не спрацювала картка.

Культенко А.В. звернувся з проханням врахувати його голос «за» під час голосування про прийняття проекту закону № 10449 у другому читанні та в цілому.

Абдуллін О.Р. і Бондарєв К.А. звернулися з заявою про те, що вони помилково натиснули кнопку «За» під час голосування для підтвердження поправки № 2790 до проекту закону № 10449.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зрозуміло, так? Це ні на що юридично не впливає.

КОРНІЄНКО О.С. Грищенко Т.М. також звернулася з проханням врахувати її голос «за» під час голосування для підтвердження поправки 2790 до проекту закону № 10449.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков, що у вас з процедури?

Шановні колеги, я хочу нагадати, що у нас є ще проект постанови. Тому, будь ласка... *(Шум у залі).*

Я пам'ятаю, Юліє Володимирівно, про ваш виступ. Зараз Разумков ще щось скаже з процедури, тоді ваш виступ і ще Порошенко.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, я хотів би, щоб закон був один для всіх. Коли ви в залі допитуєте, хто проти, і потім починаєте розповідати, хто підтримує ухилинтів або неухилинтів, як це було під час розгляду деяких законопроектів, то зараз просто скажіть.

Щодо попереднього законопроекту я не проти. Якщо є колеги, які проти того, щоб голосувати в цілому, о'кей. Але я хочу побачити по фракціях і прізвищах, хто не підтримує прийняття попереднього законопроекту (*Оплески*). Я не проти, я не буду порушувати Регламент, але скажіть, яка це фракція, хто цей депутат. Це буде чесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам чесно кажу, що є люди, які проти. Пані Славицька підняла руку, що вона проти, деякі інші депутати. А ви знаєте правило, якщо один депутат проти, то все (*Шум у залі*). Я назвав хто. Все, крапка.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я хочу чітко наголосити на ціні двотижневого відкладання прийняття в цілому зазначеного законопроекту. Це тисячі дронів, тисячі засобів РЕБ, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас з процедури чи знов політичний виступ? Петре Олексійовичу, я роблю вам зауваження. Будь ласка, з процедури.

ПОРОШЕНКО П.О. ...не йдуть на фронт. Я не вимагаю, я хотів би, щоб ви оголосили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вже оголосив!

ПОРОШЕНКО П.О. Прізвища.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я оголосив.

ПОРОШЕНКО П.О. Прізвища, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я сказав, Славицька підняла руку.

ПОРОШЕНКО П.О. Прізвища, які заважають поставити зброю на фронт. Нехай вся країна бачить ціну цієї безвідповідальності.

Дякую. Прошу сказати прізвища.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петре Олексійовичу, якщо вдягнути таку штуку, то дуже добре чути. Я вже п'ять разів сказав прізвище (*Шум у залі*). Менше репетуйте, будете більше чути.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, вам слово.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Одразу скажу, що ми в цілому теж підтримуємо. Але у мене історія про інше. Справа в тому, що наша команда всі місяці, скільки розглядався закон про мобілізацію в цьому залі, виступала дуже послідовно проти примусової мобілізації. Ми чітко виступали за мотиваційну мобілізацію, всі наші поправки, позиції, які ми оголошували, завжди були логічними, чіткими і зрозумілими.

Крім того, наша команда у повному складі однозначно підтримувала і підтримує збереження в законі про мобілізацію норму про демобілізацію військових через 36 місяців, а також всі позиції щодо ротації. Але, коли ці голосування відбувалися, нам не дали можливості виступити і обговорити поправки, які ставилися на підтвердження, називали номери поправок, а не їх суть. Тому два депутати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це виступ на 3 хвилини. Будь ласка, додайте ще 2 хвилини, бо це виступ від фракції.

Будь ласка, продовжуйте.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тому два депутати із нашої фракції помилково проголосували. Наразі вони подали заяви про відкликання своїх голосів.

Я хочу чітко сказати, що будь-які спекуляції на цю тему, а я чула, як ваш номер один розповідав тут правильні речі і називав там якісь партії, а це та людина, яка, до речі, багато чого в цьому залі наробила неконституційного... Ще і ще раз хочу сказати, що наша команда категорично проти закону про мобілізацію і категорично за демобілізацію військових через 36 місяців. Крім того, ми за ротацію. Наша команда непохитно стоїть на цих позиціях. Ми не дозволимо, щоб людей хватили на вулицях і кидали в окопи. Нам потрібен абсолютно інший концепт мобілізації – чесний, добровільний, справедливий, гідний України.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти місця. У нас залишився ще проект постанови. Учора на засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення підготувати проект постанови про окремі питання виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану. Він був підготовлений і підписаний всіма лідерами фракцій і груп. Було проведено засідання комітету, яке щойно завершилося. Тому в нас немає підстав не розглядати цей проект постанови зараз.

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту Постанови «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану» ([№ 11163](#)) до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Давайте проголосуємо за скорочену процедуру, хоча є домовленість, що кожна фракція і група отримає 2 хвилини на виступ. Прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Слово надається першому автору цього проекту постанови народному депутату України Давиду Георгійовичу Арахамії, фракція «Слуга народу».

Будь ласка, Давиде Георгійовичу, вам слово.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, сьогодні, ми прийняли дуже важливий, але дуже важкий закон про мобілізацію. Учора на засідання Погоджувальної ради був запрошений Прем'єр-міністр і ми разом зі всіма фракціями і групами поспілкувалися з ним щодо так званого мотиваційного пакета військовослужбовців. Ми домовилися, що найближчим часом уряд прийме для постанову про додаткову грошову винагороду в розмірі 70 тисяч гривень тим, хто виконує бойові завдання безпосередньо на передній лінії фронту. І вже Прем'єр-міністр пообіцяв, що на цьому тижні це буде зроблено.

Цим проектом постанови ми даємо доручення Кабінету Міністрів прийняти нормативно-правові акти щодо умов, розмірів та порядку виплат грошових винагород, а також розробити якомога швидше і подати до Верховної Ради законопроект про ротації, медичне забезпечення, реабілітацію.

Прошу підтримати дану ініціативу, щоб ми як парламент могли якомога швидше прийняти ці рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Давиде Георгійовичу.

Слово надається голові Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександрю Михайловичу Завітневичу, який озвучить результати засідання, яке відбувалося за дорученням Верховної Ради України.

Будь ласка, Олександре Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 11 квітня 2024 року розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану» (№ 11163) від 11.04.2024 року, поданий народним депутатом України Арахамією та іншими народними депутатами України.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити проект постанови № 11163 до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду прийняти проект постанови в цілому. Крапка.

Дякую, колеги. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Шановні колеги, є необхідність записуватися чи будемо по фракціях і групах, а ви вже визначатимете, хто виступатиме?

Фракції «Слуга народу», хто виступатиме? Веніславський чи Арахамія? Веніславський.

Будь ласка, Федоре Володимировичу, вам слово. Ми домовилися, що по 2 хвилини кожній фракції і групі.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Одним із ключових питань, яке досить тривалий час обговорювалося під час розгляду законопроекту, який ми сьогодні ухвалили, є питання мотивації для військовослужбовців, які безпосередньо на передньому краї виконують бойові завдання з відстоювання територіальної цілісності і державного суверенітету нашої держави. У законі ми передбачили низку тих мотиваційних моментів, але одним із ключових аспектів є можливість отримати військовослужбовцями додаткову грошову винагороду. Ідеться про 70 тисяч гривень для кожного військовослужбовця, який бере участь у бойових діях на передньому краї. Тому вчора, як вже сказав голова нашої фракції, було проведено нараду за участі Прем'єр-міністра України, на якій досягнуто домовленостей, що Кабінет Міністрів України знайде фінансовий ресурс і механізми виділення таких коштів для додаткового стимулювання наших військовослужбовців.

Думаю, разом з тим законом, який ми сьогодні ухвалили, таке наше звернення до Кабінету Міністрів України продемонструє кожному військовослужбовцю, кожному захиснику нашої держави, нашої державності, що Верховна Рада України, весь український народ цінують те, що вони роблять, і в міру наявності фінансових можливостей забезпечують їх додатковими

грошовими виплатами. Думаю, грошові виплати, про виділення яких ми просимо Кабінет Міністрів, є одним із перших кроків на більш широкому шляху до мотивації для наших військовослужбовців. Військовослужбовці мають розуміти, що держава піклується і піклуватиметься про кожного із них.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Фракції «Європейська солідарність», хто виступатиме?

Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні колеги, вчора, під час виступу з цієї трибуни, я чітко озвучив наші зауваження, що робить прийнятий закон про мобілізацію надзвичайно небезпечним для країни та армії. Назву декілька ключових пунктів.

Перше. Відсутність чітких законодавчих гарантій своєчасного звільнення для військовослужбовців, які прослужили 36 місяців, із них 18 на першій лінії фронту.

Друге. Ротація. Вона має відбуватися для відновлення боєздатності людини і частини.

Третє. Фінансова мотивація. Додаткова виплата грошової винагороди у розмірі 70 тисяч гривень з доведенням виплати до 200 тисяч гривень кожному, хто перебуває на передній лінії фронту і виконує бойове розпорядження.

Четверте. Гарантована позиція щодо відправки на фронт 50 відсотків силовиків, які зараз «кошмарять» бізнес, руйнують економіку, захищати Українську державу.

Тоді все було відкинуто, незважаючи на домовленості на засіданні Погоджувальної ради, і сьогодні закон був проголосований без них. Але потім, виявляється, займаються політиканством, і те, що мав прийняти парламент, чомусь передають на уряд і Офіс Президента.

Я хочу подякувати всім авторам проекту постанови, яка була запропонована вчора. Цим проектом ми вирішили одне питання, чітко наголосивши на припиненні політиканства, – відновити грошову винагороду у розмірі 70 тисяч гривень. Але я хочу наголосити, що боротьбу за ротацію, за 36 місяців, за те, щоб силовики були на фронті, ми продовжимо і переможемо.

Слава Збройним Силам! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Потім – фракція «Голос». Я так розумію, виступатиме Костенко чи хто? Костенко.

Соболев. Будь ласка. Приготуватися Костенку.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, фракція

«Батьківщина» також є співавтором цього проекту постанови. Для нас принципово є позиція, що він не лише про грошову винагороду у розмірі 70 тисяч гривень, які мають бути виплачені, а й про те, що уряд повинен негайно розробити і подати до парламенту законопроект, норми якого регулюватимуть і ротацію, і демобілізацію. Саме тому наша фракція підтримуватиме цей проект постанови. Але, на жаль, після засідання Погоджувальної ради десятки ключових норм, підтриманих всіма фракціями, були викинуті, і нам було дуже цікаво побачити тих авторів, які викидали норми щодо підтримки армії і мотивації.

Для нашої фракції принципово, і це лише перший крок, що не уряд, а парламент приймає рішення. Цей проект постанови є підтвердженням цього. Досить уряду ховатися. Парламент приймає рішення, які повинні мати силу закону. Тому в рамках цього проекту постанови питання не лише фінансової мотивації для тих, хто є на передовій, а й ротації і демобілізації, які будуть ключовими, на яких наполягатиме фракція «Батьківщина». Просимо зал підтримати. Доручення Кабінету Міністрів будемо контролювати, щоб уряд знову не ховався, а виконав його якомога швидше. Переконаний, це повинні бути ключові питання наступних тижнів роботи нашого парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Потім, я так розумію, – Батенко Тарас Іванович.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, наше основне завдання – після того, як ми проголосували закон про мобілізацію, і до цього, мотивувати тих бійців, які зараз захищають нашу країну, забезпечувати їх, а також мотивувати і стимулювати тих, хто в перспективі тільки роздумує стати або стане на захист нашої країни. Мотивація в цьому аспекті дуже важлива. Вважаю, ця норма з'явилася тут лише завдяки тому, що ми (майже 73 народні депутати) поставили підписи, а інші погодились і розпочали дискусію про це понад місяць тому, коли зареєстрували наш законопроект [№ 11012](#) щодо мотивації служби. Там багато норм, ми до нього ще повернемося, але основне його завдання, в тому числі підняття дискусії про те, щоб воїни, які на передньому краї, отримували максимум від того, що ми можемо їм дати.

Цим проектом постанови розширюються ці поняття, і ми маємо думати окремо про людей, які беруть найбезпосереднішу участь у бойових діях. Це для тих, хто в посадках, норах, окопах, хто щодня б'ється.

Тому я прошу підтримати цей проект постанови. Він має бути першим кроком до напрацювання загальної мотивації для всіх тих, хто зараз, ще раз повторюся, в посадках, окопах, хто тримає передній край нашого фронту.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Батенко Тарас Іванович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Приготуватися Бакунцю Павлу Андрійовичу. Я озвучу черговість виступів: Батенко, Бакунець, Бурміч, Павленко, щоб усі розуміли.

Будь ласка, Тарасе Івановичу.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Сьогоднішній день важливий для українського парламенту, Української держави. У чомусь він, напевно, нагадує нам час істини. Ми ще раз повинні подякувати кожному воїну, який боронить Україну, ще раз подякувати і згадати кожного комбрига, який сьогодні був присутній і відсутній у сесійному залі, деяким нашим депутатам, які мобілізувалися, і тут я не можу не згадати свого колегу з депутатської групи Сергія Рудика, який мобілізувався на фронт, але вчора спеціально приїхав до Києва з Запорізького напрямку, щоб проголосувати за цей надважливий закон.

Колеги, ми повинні максимально відкинути політику і гру політиків у наступні вибори. Бо якщо не буде зміцнення військових позицій, якщо рухне наш фронт, то не те, що виборів, держави може не бути, і про це нам кожному треба пам'ятати.

Ми також розуміємо мобілізаційні можливості України на цьому етапі. Тому Україна повинна віднайти додаткові можливості для заохочення наших бійців на передовій. Цим проектом постанови Верховної Ради України передбачається додатково грошова винагорода у розмірі 70 тисяч гривень для бійців, які на першій лінії зіткнення, і доведення їм виплати сукупно до, мінімум, 200 тисяч гривень.

Ми розуміємо занепокоєння наших військових. Два роки повномасштабного вторгнення виснажили до краю українську армію, воїна, який без ротацій, без нормальних відпусток боронить країну. Уряд і парламент повинні унормувати це питання в залі настільки, наскільки можемо, опираючись насамперед на позицію головного командування Збройних Сил та Генерального штабу.

Від нас усіх ще раз хочу сказати: честь і слава Збройним Силам України, кожному воїну і вічна пам'ять полеглим!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні народні обранці! Сьогодні парламент взяв на себе велику відповідальність перед усім суспільством. Одначе

уряд, який подав цей законопроект, на жаль, не розділяє цієї відповідальності. Нормами даного проекту постанови парламент змушений примушувати уряд працювати.

Звичайно, ми повинні підтримати бодай цією мізерною фінансовою підтримкою тих, хто на передку. Давно потрібно було зробити хоча б цей мізер – підняти заробітну плату тим, хто ризикує найдорожчим, хто має найважчу роботу, завдяки якій ви, ми маємо життя.

Звичайно кожна мама, кожна жінка, кожна дитина в кожному селі, місті, які чекають додому свого батька, чоловіка, повинна знати терміни їх повернення. Тому сьогодні парламент змушує шляхом прийняття цього проекту постанови уряд працювати, аби він розробив терміни, коли ті, завдяки кому ми з вами живемо і маємо можливість працювати, зможуть побачити своїх рідних, дай, Боже, живими і здоровими. Дай, Боже, здоров'я кожному українському воїну.

Перемоги усім нам! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Слово надається народному депутату Бурмічу Анатолію Петровичу, депутатська група «Відновлення України».

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Головною причиною появи закону про мобілізацію, який ми сьогодні, слава Богу, проголосували, – це відсутність чіткої мотивації. Тому подання проекту постанови про додаткову мотивацію служби йти захищати Батьківщину – це дуже правильно. Звичайно, група «Відновлення України» підтримує його. Але я хочу нагадати керівництву Ради, а всім ще раз доповісти, що два місяці тому наша група подала законопроект [№ 11013](#). Ідеться про викорінення із Міністерства оборони корупції, зловживання, розкрадання майна, зброї, коштів. Чому? Тому що ці розкрадання знижують обороноздатність, є конкретним підривом обороноздатності під час війни. Законопроектом пропонується розкрадання ресурсів, зброї і корупцію в Міністерстві оборони під час війни прирівняти до зради. Що це нам дасть? Будуть не тільки саджати і таке інше, а й залучать Службу безпеки, військову контррозвідку до здійснення профілактичних та інших заходів щодо виявлення і припинення цієї ганьби, яка є в Міністерстві оборони.

Тому звертаюся до керівництва Верховної Ради, до вас, колеги, щоб цей законопроект якнайшвидше був внесений на наш розгляд і ми підвищили мотивацію через справедливість у військах, щоб це бачили солдати, наші партнери і керівники держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій Олексійович, депутатська група «Платформа за життя та мир».

Шановні колеги, після цього ми голосуємо. Прошу народних депутатів запросити до залу.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний український народе! Ми неодноразово з цієї трибуни наголошували на необхідності прийняття рішень, які посилювали б, збільшували мотивацію українського військовослужбовця, українського солдата і офіцера. Я розумію обурення окремих колег щодо недовіри до спроможності уряду приймати швидкі та ефективні професійні рішення. На жаль, дехто із міністрів більше як за два роки війни так і не зрозумів, які пріоритети є в Українській державі і на кого сьогодні повинні працювати держава, уряд, парламент і всі органи центральної, місцевої влад.

Саме тому ми підтримуємо це рішення і наполягаємо на збільшенні як грошового забезпечення, так і бойових для кожного військовослужбовця. Ми наполягаємо, що мають бути чіткі, визначені законом, правила ротації. Ротація підрозділів, які перебувають в зоні бойових дій, для відновлення має відбуватися не пізніше ніж через три місяці і не менше ніж на два місяці. Це стимулюватиме командирів, генералів і буде чесно по відношенню до кожного бійця.

Демобілізація. В українського солдата повинен бути план демобілізації і розуміння того, коли вона відбудеться.

Важливим питанням є й забезпечення військовослужбовця. Багато розмов про дрони, нові технології, але найпростіше – індивідуальна екіпіровка для кожного. Не просто форма, автомат і чотири магазини, а індивідуальна екіпіровка, яка захищала б, давала можливість вести ефективно бій і зберігала життя солдата. Ось чого сьогодні треба вимагати від уряду. Ми голосуємо за це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього... А, з процедури.

Артуре Володимировичу, тільки з процедури, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Хочу звернути вашу увагу, що під час обговорення законопроекту про мобілізацію, який вже проголосований і став законом, у залі парламенту були відсутні Прем'єр-міністр України, Президент України і уряд. Важливо, щоб вони були присутні, це підкреслює важливість закону. Зараз ми розглядаємо законопроект, який стосується виплат військовим, і я тут не бачу навіть представників Міністерства оборони.

Шановний Руслане Олексійовичу, я хочу звернутися до вас, щоб на майбутнє під час обговорення і голосування всіх законопроектів, які

стосуються певних представників уряду і міністерств, обов'язково була присутність тут на рівні не менше заступника міністра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артуре Володимировичу. Заради справедливості треба сказати, що цей проект постанови був зареєстрований і внесений вранці. Але на майбутнє все, що стосується порядку денного, безперечно, міністри чи їх заступники повинні бути в залі. У мене заперечень немає.

Шановні колеги, ми обговорили цей проект постанови. Переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Щодо окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби в умовах дії воєнного стану» ([№ 11163](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За – 321.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Вельмишановні колеги, хочу вас поінформувати. Ми прийняли процедурне рішення щодо запрошення Олександра Кубракова та Мустафи-Масі Найєма на пленарне засідання. Запрошення їм надіслані. У відповідь отримали копії наказу про те, що вони сьогодні знаходяться у відрядженнях. Отже, враховуючи це, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу.

Я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Разом переможемо! Слава Україні!

Шановні колеги, я прошу керівництво парламенту, лідерів фракцій і груп чи по одному представнику від них зібратися у мене в кабінеті ще на пару хвилин.